

"גדולים", עכ"פ יודעים "להפלא" ולפרש לשם מי העריך וכו', לפיכך שניהם נקראים "מופלא הסמוך לאיש" ויכולים שפיר להעריך, עכ"ל התפא"י יעו"ש.

וא"כ לפי"ז יש ליישב לרע"ב, דלא מיבעיא קאמר, דלא מיבעיא בן י"ב שנה ויום א' [שלא הביא ב"ש] דהוי "מופלא הסמוך לאיש" וכבנדה שם דהא "לא הגיע לכלל דגדלות", אלא אף בן י"ג שנה ויום אחד משכח"ל דלא נחשב "איש" אלא "סמוך" לו, וכגון שלא הביא ב' שערות. והיינו דס"ל לרע"ב כרש"י ודעימיה דבן י"ב הוי "מופלא הסמוך לאיש", וקאתי לחדש דאף בן י"ג שלא הביא ב"ש נחשב כן. וא"כ לפי"ז אי"צ להגיה לרע"ב, והכל אתי שפיר. (נופת צופים להרה"ג ר' יהודה קוק שליט"א)

★ ★

בגמ': מופלא סמוך לאיש.

וברש"י באמצע ד"ה מופלא: ומופלא קרי על שם שבדוקין אותו אם יודע להפלות ולפרש לשם מי נדר ולשם מי הקדיש כו'.

חידושי כתב בב"ח (יו"ד ריש סי' רל"ג) לגירסת הרמב"ם בגמ' דאף אם בדקוהו פעם אחת ויודע לשם מי נדר, אם אח"כ נדר צריכים לבדוק אותו פעם אחרת, שיש להסתפק שמא שכח לשם מי נודרין.

★ ★

בתוס' נדה (מ"ה ע"ב ד"ה אלימא, מ"ו ע"ב ד"ה ור' יוחנן) הקשו בהא דאיתא התם דאם הקדיש המופלא סמוך לאיש ואכלו אחרים לוקין, דמנ"ל דהוא יביא ב' שערות בעוד שנה, דלמא יביא בה"ש רק בעוד שנתיים ואכתי אינו מופלא סמוך לאיש, ותירצו דסמכינן אחזקה דרבא דמסתמא יביא ב' שערות בהיותו בן י"ג. ועיין מה שהאריך בזה בשב שמעתתא (ש"ה פי"א-ט"ו) ובאבני נזר אה"ע (סי' רט"ו). ובענין התראת ספק בזה עיין מל"מ הל' סנהדרין (פט"ז ה"ד) ופנ"י קו"א קידושין (סי' צ"ג).

★ ★

בגמ': קרבנו ולא קרבן חבירו.

בתוס' (ד"ה קרבנו וכו') הקשו, דהרי הגמ' במנחות (צ"ג ע"ב) דורשת מהפסוק וסמך ידו ולא יד שלוחו, ואם אינו יכול למנות שליח לקיים את הסמיכה כש"כ לא יד חבירו שלא מינה אותו להיות שליח, ומדוע צריך מיעוט

בגמ': לאתויי מופלא סמוך לאיש וכו'. וברש"י: בן י"ב שנה ויום אחד וכו'.

וכ"כ ברכינו גרשום כאן דר"ל בן י"ב שנים ויום אחד ע"כ. **וכן** יעו"י ברמב"ם בה' ערכין (פ"א הט"ו) שכ' וז"ל, קטן שהגיע לעונת נדרים והעריך או נדר דמים, חייב לשלם שהרי נדריו קיימים כמו שביארנו בה' נדרים עכ"ל. ויעו"י בה' נדרים (רפי"א) שכ' וז"ל, קטן בן י"ב שנה ויום אחד, וקטנה בת י"א שנה ויום א' שנשבעו או נדרו וכו', בודקין אותן ושואלין אותן, אם יודעין לשם מי נדרו וכו' נדריהן קיימים וכו', עכ"ל יעו"ש. והוא כדס"ל לרש"י ור"ג. וכ"ה להדיא בפ"ה דנדה (מה:-מו). דהוי בן י"ב ויום א', ע"ש.

אמנם יעו"י ברע"ב הכא שכתב וז"ל, הכל מעריכין, הכל לאתויי בן י"ג שנה ויום אחד ולא הביא ב' שערות שהוא "מעריך", והוא "מופלא הסמוך לאיש", לפי שבדוקים אותו אם יודע להפלות ולפרש לשם מי נדר ולשם מי הקדיש. ואע"ג ד"איש" כי יפליא כתיב, כשהוא "סמוך לפרקו" קרוי איש לענין זה, עכ"ל יעו"ש. ודלא כדפירש"י ור"ג והר"מ דהוי לפני כן מ"ב שנה, וכמבואר בנדה שם, וא"כ צ"ע ברע"ב.

אכן ראה בתוי"ט דג"כ נתקשה בזה ולזה כתב בזה"ל, הכל, כ' רע"ב לאתויי בן י"ג שנים ויום א', ונראה דצ"ל בן י"ב ויום א', וכ"ה ברש"י ותוס', וכדתנן בפ"ה דנדה, והתם בגמ' (מה:-מו.) דרש"י לה "במופלא הסמוך לאיש". וה"נ כתב רע"ב בנדרים (רפ"י) ובתרומות (פ"ק מ"ב) דבן י"ב שנה ויום א' נדריו נבדקין, עכ"ל התוי"ט יעו"ש. וא"כ לפי"ז אתי שפיר.

אמנם מאידך יעו"י ברש"ש הכא שכ' דג"י התוי"ט ברע"ב אינו נראה, דהא כתב "דלא הביא ב' שערות", ואם כדבריו דמיירי בבן י"ב, א"כ אפי' הביא ב' שערות אינו כלום ולא מהני, דק"ל בנדה (מו.) ובתוד"ה קטנה וכו' דהביא ב' שערות תוך הזמן כלפני הזמן ע"ש. וע"כ דג"י התוי"ט הנ"ל ברע"ב [וברש"י] אינו נראה, עכ"ד הרש"ש ע"ש. וא"כ לפי"ד עדיין צ"ע בזה.

אכן יעו"י ב"תפארת ישראל" ב"יכין" (אות א) שכ' וז"ל, 'הכל' לאתויי בן י"ב שנים ויום א' שהביא ב' שערות, אע"ג דבכה"ג נחשבין רק כ"שומא". וכן בן י"ג שנים ויום א' שלא הביא ב' שערות. דאע"ג דשניהן אינם נחשבים